

بسمه تعالی

طرح درس کارآموزی پرستاری انکولوژی

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

نیم سال اول ۱۴۰۵-۱۴۰۶

اطلاعات	عنوان
دانشگاه علوم پزشکی کرمان	دانشگاه
سالمندان	نام دوره
پرستاری انکولوژی	عنوان کارآموزی
داخلی-جراحی	گروه آموزشی
کارشناسی پرستاری	رشته و مقطع
کارآموزی بالینی	نوع درس
بخش انکولوژی بیمارستان افضل پور	محل برگزاری
آقای اکبرزاده و آقای اسفندیاری	مربیان
نیم سال اول ۱۴۰۵-۱۴۰۶	نیم سال
شنبه، یکشنبه و دوشنبه از ساعت ۷:۳۰ تا ۱۲	زمان برگزاری
روز؛ مجموعاً ۱۳ ساعت و ۳۰ دقیقه ۳	مدت دوره

اهداف کلی آموزش

: انتظار می رود دانشجو در پایان دوره بتواند

سالمند مبتلا به سرطان را با توجه به ابعاد جسمی، عملکردی، روانی، شناختی، تغذیه ای، دارویی و اجتماعی ارزیابی کند

با رعایت اصول ایمنی و تحت نظارت مستقیم مربی و پرستار بخش، در برنامه ریزی و اجرای مراقبت های پرستاری قبل، حین و پس از درمان های ضدسرطان مشارکت کند

عوارض شایع و علائم هشداردهنده درمان های انکولوژی را شناسایی کرده و اقدامات اولیه پرستاری و گزارش دهی مناسب را انجام دهد

براساس فرایند پرستاری، برنامه مراقبتی متناسب با نیازهای سالمند مبتلا به سرطان طراحی و ارزشیابی کند

آموزش های موردنیاز برای مراقبت از خود را متناسب با توانایی شناختی، سواد سلامت و شرایط بیمار و مراقب خانوادگی ارائه دهد

اصول ارتباط درمانی، حفظ کرامت، استقلال، رازداری و تصمیم گیری مشترک را رعایت کند

اهداف مرحله‌ای

۱	آشنایی با محیط بخش، ساختار ارائه خدمات، اصول ایمنی، کنترل عفونت و قوانین حرفه‌ای
۲	انجام ارزیابی جامع سالمند مبتلا به سرطان و استخراج مشکلات و نیازهای مراقبتی
۳	مشارکت تحت نظارت در مراقبت‌های قبل، حین و پس از درمان‌های ضدسرطان
۴	آموزش بیمار و مراقب، ارائه مورد، ارزشیابی عملکرد و دریافت بازخورد

اهداف رفتاری

حیطه یادگیری	هدف رفتاری
دانش	انواع اصلی درمان سرطان شامل شیمی‌درمانی، ایمنی‌درمانی، درمان هدفمند و پرتودرمانی را به‌طور خلاصه توضیح دهد
دانش و حرکتی	اصول کنترل عفونت، استفاده از وسایل حفاظت فردی و مواجهه ایمن با داروها و ترشحات آلوده را بیان و رعایت کند
حرکتی	ارزیابی جامع سالمندی شامل وضعیت عملکردی، شناختی، خلق، تغذیه، خطر سقوط، حمایت اجتماعی و چنددارویی را انجام دهد
دانش و حرکتی	پرونده، حساسیت دارویی، داروهای مصرفی، علائم حیاتی، شمارش سلول‌های خونی و عملکرد کلیه و کبد را با راهنمایی مربی بررسی کند
حرکتی	بیمار و محل دسترسی عروقی محیطی، کاتتر مرکزی یا پورت را ارزیابی کرده و یافته‌های غیرطبیعی را گزارش دهد
حرکتی	مراحل تطبیق هویت بیمار، دارو، مقدار، مسیر، زمان و دستور درمان را تحت نظارت مستقیم بررسی کند
حرکتی	علائم حیاتی و وضعیت عمومی بیمار را هنگام درمان پایش کرده و واکنش‌های انفوزیون، حساسیت، نشت دارو از عروق و سایر عوارض حاد را سریع گزارش دهد
دانش	مشکلات فعلی و بالقوه بیمار را اولویت‌بندی و حداقل سه تشخیص پرستاری مناسب تدوین کند
دانش و حرکتی	برنامه مراقبتی متناسب با درد، تهوع و استفراغ، خستگی، مخاط‌دهانی، تغذیه، دفع، خطر سقوط و خطر عفونت طراحی و اجرا کند
دانش	علائم هشدار مانند تب، خون‌ریزی، تنگی نفس، کاهش سطح هوشیاری، اسهال یا استفراغ شدید و کاهش دریافت مایعات را تشخیص دهد
حرکتی و عاطفی	آموزش مراقبت از خود را با روش بازگویی توسط بیمار به بیمار یا مراقب ارائه کند
عاطفی	ارتباط درمانی مناسب برقرار کرده و کرامت، استقلال و حریم خصوصی سالمند را رعایت کند
حرکتی	گزارش پرستاری و تحویل بیمار را به‌صورت دقیق، مختصر و منظم انجام دهد
عاطفی	عملکرد خود را ارزیابی کرده و نقاط قوت و نیازهای یادگیری خود را بیان کند

برنامه اجرایی سه‌روزه

روز اول - شنبه: آشنایی، ایمنی و ارزیابی سالمند

ارزشیابی	روش آموزش	فعالیت آموزشی
پرسش شفاهی	توضیح تعاملی	معرفی دوره، بیان اهداف، قوانین بخش، تقسیم بیماران و ارزشیابی تشخیصی کوتاه
مشاهده عملکرد	بازدید هدایت‌شده	آشنایی با بخش انکولوژی، کنترل عفونت، وسایل حفاظت فردی و ایمنی داروهای پرخطر
چک‌لیست ارزیابی	آموزش کنار تخت	شرح حال و ارزشیابی جامع سالمندی: عملکرد، شناخت، خلق، تغذیه، سقوط، چنددارویی و حمایت خانوادگی

—	—	استراحت
پرسش و پاسخ	بحث موردی	بررسی پرونده، بیماری زمینه‌ای، داروها، آزمایش‌ها و مشکلات فعلی بیمار
بررسی برنامه مراقبتی	بحث گروهی	تدوین مشکلات و تشخیص‌های پرستاری و جمع‌بندی روز اول

روز دوم - یکشنبه :مراقبت‌های مرتبط با درمان‌های ضدسرطان

ارزشیابی	روش آموزش	فعالیت آموزشی
پرسش شفاهی	کنفرانس کوتاه	تحويل بیمار، مرور وضعیت و اهداف روز
مشاهده مستقیم	آموزش بالینی	مراقبت‌های قبل از درمان :تأیید هویت، بررسی دستور، آزمایش‌ها، علائم حیاتی، داروهای همراه و دسترسی عروقی
چک‌لیست مهارت	آموزش کنار تخت	مشاهده یا مشارکت مجاز و تحت نظارت در مراقبت حین درمان؛ پایش بیمار و ثبت اطلاعات
—	—	استراحت
تحلیل سناریو	سناریوی بالینی	شناسایی و اقدامات اولیه در واکنش انفوزیون، نشت دارو، تهوع و استفراغ، تب و افت سلول‌های خونی
ارزشیابی شفاهی	ارائه مورد	تکمیل برنامه مراقبتی و ارائه شفاهی کوتاه دانشجویان

روز سوم - دوشنبه :مدیریت علائم، آموزش و ارزشیابی نهایی

ارزشیابی	روش آموزش	فعالیت آموزشی
پرسش شفاهی	بحث بالینی	مرور وضعیت بیمار و پیگیری پاسخ به مراقبت‌های انجام‌شده
مشاهده مستقیم	آموزش بالینی	مراقبت از درد، خستگی، مخاط دهانی، اختلال تغذیه، اختلال دفع، خطر سقوط و مشکلات روانی - اجتماعی
چک‌لیست آموزش	ایفای نقش	طراحی و اجرای آموزش مراقبت از خود برای بیمار و مراقب خانوادگی
—	—	استراحت
ارزشیابی مورد	ارائه مورد	ارائه نهایی بیمار شامل ارزیابی سالمندی، مشکلات، مراقبت‌ها و نتایج
نمره نهایی	ارزشیابی پایانی	آزمون شفاهی، تکمیل چک‌لیست، خودارزیابی، بازخورد و جمع‌بندی دوره

محتوای آموزشی اصلی

ویژگی‌های سالمند مبتلا به سرطان و تفاوت‌های مراقبتی او با سایر بزرگسالان
ارزیابی جامع سالمندی، چندبیماری و چنددارویی
بررسی آزمایش‌های ضروری و مراقبت از عروق محیطی، کاتتر مرکزی و پورت
اصول ایمنی درمان‌های ضدسرطان و مراقبت‌های قبل، حین و پس از درمان
واکنش‌های حساسیتی، واکنش‌های انفوزیون و نشت داروی ضدسرطان از عروق

تب و نوتروپنی، خون‌ریزی، کم‌خونی، تهوع، استفراغ، مخاط دهانی، خستگی و درد
پیشگیری از سقوط، دلیریوم و افت عملکرد سالمند
مراقبت حمایتی، تسکینی و پایان زندگی
آموزش بیمار و مراقب خانوادگی و ارتباط درمانی مؤثر

روش‌های آموزش

آموزش بالینی در کنار بیمار واقعی
راند آموزشی و بحث موردی
حل مسئله و تحلیل سناریو
آموزش در گروه کوچک
نمایش عملی توسط مربی و ایفای نقش
ارائه مورد توسط دانشجو و بازخورد روزانه

روش‌های ارزشیابی فراگیر

مشاهده مستقیم عملکرد در محیط بالینی
چک‌لیست مهارت‌های بالینی
آزمون شفاهی و تحلیل مورد بالینی
ارزیابی برنامه مراقبتی و ارائه بیمار
بررسی ثبت و گزارش نویسی
خودارزیابی و ارزیابی رفتار حرفه‌ای

بودجه‌بندی نمره پایانی

امتیاز	مؤلفه ارزشیابی
۶	حضور منظم، رفتار حرفه‌ای، پوشش مناسب و مشارکت فعال
۴	آزمون شفاهی و تحلیل مورد بالینی
۱۰	چک‌لیست عملکرد بالینی
۲۰	مجموع

تجهیزات و فناوری‌های موردنیاز

- بیمار واقعی و پرونده بالینی
- دستگاه فشارخون، تب‌سنج و پالس‌اکسی‌متر
- وسایل حفاظت فردی و تجهیزات کنترل مواجهه با داروی پرخطر
- تجهیزات دسترسی عروقی، پورت و پمپ انفوزیون
- فرم ثبت علائم حیاتی، برنامه مراقبتی و چک‌لیست ارزیابی جامع سالمندی
- رایانه، اسلاید، فیلم آموزشی و بروشور داروها

قوانین و کدهای رفتار حرفه‌ای

- حضور به‌موقع در بخش و استفاده از لباس فرم و کارت شناسایی
- رعایت بهداشت دست، کنترل عفونت و اصول ایمنی بیمار
- معرفی خود به بیمار و کسب اجازه پیش از انجام مراقبت
- حفظ رازداری و خودداری از عکاسی یا انتشار اطلاعات بیمار
- رعایت کرامت، استقلال و ترجیحات سالمند
- انجام اقدامات دارویی و تهاجمی فقط با اجازه و تحت نظارت مستقیم
- گزارش فوری هرگونه تغییر وضعیت بیمار، واکنش انفوزیون، نشت دارو، تب یا خطای احتمالی
- برقراری ارتباط محترمانه با بیمار، خانواده و اعضای تیم درمان
- ثبت دقیق و به‌موقع مراقبت‌های انجام‌شده

منابع پیشنهادی

1. Hinkle JL, Cheever KH, Overbaugh K, Bradley CE. Brunner & Suddarth's Textbook of Medical-Surgical Nursing. 16th ed. Wolters Kluwer; 2025.
2. Oncology Nursing Society. Core Curriculum for Oncology Nursing. 7th ed. Elsevier; 2023.
4. Siegel RD, et al. Antineoplastic Therapy Administration Safety Standards for Adult and Pediatric Oncology: ASCO-ONS Standards. JCO Oncology Practice. 2024. doi:10.1200/OP.24.00216.

5. Dale W, et al. Practical Assessment and Management of Vulnerabilities in Older Patients Receiving Systemic Cancer Therapy: ASCO Guideline Update. Journal of Clinical Oncology. 2023;41(26):4293–4312. doi:10.1200/JCO.23.00933.